

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Педагогічний факультет**

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM

ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

**8.18010021 ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ (МАГІСТР)
(спеціальності 011 «Науки про освіту» галузі знань 01 «Освіта»)**

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ:

1.1. Адреса: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, 76000

тел. (0342) 57-00-13

e-mail: dekanat_pedinst@pu.if.ua

Інформація про склад керівних органів інституту:

Директор Педагогічного інституту:

Рега Олексій Степанович – кандидат педагогічних наук, професор

тел. (0342) 57-00-14

e-mail: rega.oleksystempanovich@mail.ru

Заступник директора з науково-методичної роботи:

Кондур Оксана Созонтівна – кандидат фізико-математичних наук, доцент

тел. (0342) 57-00-07

e-mail: oxikon13@gmail.com

Заступник директора з навчальної роботи:

Недільський Степан Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент

тел. (0342) 57-00-12

e-mail: dekanat_pedinst@pu.if.ua

Заступник директора (заочне відділення):

Лемко Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент

тел. (0342) 57-00-07

e-mail: halyna.lemko@pu.if.ua

1.2. АДРЕСА, ТЕЛЕФОНИ ВІДПОВІДНОЇ КАФЕДРИ ІНСТИТУТУ, ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД КАФЕДРИ:

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, (каб. 802)

тел. (0342) 57-00-05; e-mail: socialna1ped@gmail.com)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Ковбас Богдан Іванович – завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, професор
2. Костів Володимир Іларійович – кандидат педагогічних наук, професор, директор Навчально-наукового центру «Педагогіка і психологія вищої школи» Інституту вищої освіти НАПН України ПНУ імені В. Стефаника
3. Михайлишин Галина Йосипівна – доктор філософських наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи
4. Сабат Надія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Петришин Роман Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент, голова Профспілкового комітету Педагогічного інституту
6. Лемко Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент; заступник директора Педагогічного інституту з науково-педагогічної роботи
7. Ворошук Оксана Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, секретар навчально методичної ради Педагогічного інституту
8. Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Комар Ірина Валеріївна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Кулик Іванна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Березовська Людмила Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Протас Оксана Любомирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
13. Дідух Ірина Ярославівна – кандидат педагогічних наук, викладач
14. Тимків Лідія Степанівна – кандидат психологічних наук, викладач
15. Яремчук Віталія Василівна – кандидат психологічних наук, викладач
16. Дерев'янка Надія Павлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, директор Івано-Франківського обласного відділення Малої академії наук України
17. Мисак Богдан Павлович – кандидат педагогічних наук, викладач

КАФЕДРА МАТЕМАТИЧНИХ ТА ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, (ауд. 706)

тел. (0342) 57-00-10; e-mail: ulja-cool@ukr.net)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Луцан Надія Іванівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук,

професор

2. Ткачук Оріся Миколаївна – кандидат фізико-математичних наук, доцент
3. Межиловська Любов Йосипівна – кандидат фізико-математичних наук, доцент
4. Файчак Зоя Євгенівна – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Плетеницька Лідія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Романишин Руслана Ярославівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Довгий Олег Ярославович – кандидат фізико-математичних наук, доцент
8. Височан Леся Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Сусак Петро Дмитрович – кандидат філософських наук, старший викладач
10. Замрозевич Світлана Романівна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Жаровська Анна Василівна – кандидат педагогічних наук, викладач

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ІМЕНІ Б. СТУПАРИКА

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, (ауд. 510)
тел. (0342) 57-00-11; e-mail: kaf_ped@ukr.net)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Завгородня Тетяна Костянтинівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
2. Нагачевська Зіновія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор
3. Савчук Борис Петрович – доктор історичних наук, професор
4. Джус Оксана Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Єгорова Інга В'ячеславівна – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Кіндратюк Богдан Дмитрович – доктор мистецтвознавства, доцент
7. Ковальчук Віра Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Прокопів Любов Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Салига Наталія Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Стинська Вікторія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Стражнікова Інна Василівна – доктор педагогічних наук, професор
12. Деренько Віта Миколаївна - асистент

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ (ауд. 308)
тел. (0342) 75-09-12; e-mail: kafedra-tmpo@mail.ru)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Будник Олена Богданівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
2. Кіліченко Оксана Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент
3. Червінська Інна Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент

4. Хімчук Ліліана Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Степанова Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Оліяр Марія Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Русин Галина Андріївна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Копчук-Кашецька Марія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Ілійчук Любомира Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Сливка Лариса Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Матвеєва Наталія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Довбенко Світлана Юріївна – кандидат педагогічних наук, доцент
13. Цюняк Оксана Петрівна – кандидат педагогічних наук, викладач
14. Никорак Наталія Юріївна – асистент
15. Гоцуляк Катерина Іванівна – викладач
16. Боклашук Ольга Іванівна – асистент

КАФЕДРА МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ (ауд. 301)
тел. (0342) 75-15-45; e-mail: [e-mail: kmd@pu.if.ua](mailto:kmd@pu.if.ua))

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Вовк Мирон Васильович – завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, професор
2. Коваль Петро Миколайович – доктор педагогічних наук, професор
3. Барило Світлана Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент
4. Бай Ігор Богданович – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Липа Ірина Юліанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Качмар Олександра Василівна – заслужена артистка України, кандидат педагогічних наук, доцент
7. Клепар Марія Василівна – заслужений працівник культури України, кандидат педагогічних наук, доцент
8. Кметюк Тарас Васильович – кандидат мистецтвознавства, доцент
9. Гнатюк Михайло Васильович – кандидат мистецтвознавства, доцент
10. Жеребецька Ірина Ігорівна – заслужена артистка України, доцент
11. Черсак Ольга Миколаївна – заслужена артистка України, доцент
12. Шевченко Марта Онуфріївна – заслужений працівник культури України, доцент
13. Котик Григорій Васильович – старший викладач
14. Марусик Наталія Іванівна – викладач
15. Івасишин Ірина Василівна – викладач
16. Андрусишин Роман Миколайович – асистент
17. Калинчук Олександра Василівна – асистент
18. Клюка Марта Василівна – концертмейстер

19. Коваль Олександра Василівна – концертмейстер
20. Павлик Ярема Васильович – концертмейстер
21. Кострабій Тетяна Йосипівна – концертмейстер

КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. Мазепи, 10, м. Івано-Франківськ (ауд. 9)
тел. (03422) 2-31-47; e-mail: kfmпо@pu.if.ua)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Котик Тетяна Миколаївна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
2. Білавич Галина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
3. Благун Наталія Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент
4. Гуменюк Ірина Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент
5. Круль Лариса Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент
6. Ткачук Ореста Владиславівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Максименко Наталія Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Наконечна Лариса Богданівна – кандидат філологічних наук, доцент
9. Деркачова Ольга Сергіївна – кандидат філологічних наук, доцент
10. Качак Тетяна Богданівна – кандидат філологічних наук, доцент
11. Ушневич Соломія Едуардівна – кандидат філологічних наук, доцент
12. Горецька Ольга Петрівна – асистент
13. Близнюк Тетяна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
14. Сидорів Сергій Мирославович – асистент
15. Фомін Катерина Василівна – асистент
16. Багрій Марія Антонівна – кандидат філологічних наук, викладач
17. Воробець Олексій Дмитрович – кандидат філологічних наук, викладач
18. Роїк Ольга Юріївна – кандидат філологічних наук, асистент

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. Мазепи, 10, м. Івано-Франківськ (ауд. 25)
тел. (0342) 50-91-38; e-mail: doshkilnaosvita@i.ua, ktmdo@pu.if.ua)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Лисенко Неллі Василівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
2. Недільський Степан Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора Педагогічного інституту з навчальної роботи
3. Кирста Наталія Романівна – кандидат педагогічних наук, доцент

4. Мацук Людмила Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Чупахіна Світлана Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Борин Галина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Труш Надія Володимирівна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент
8. Лазарович Надія Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Матішак Маріанна Василівна – кандидат педагогічних наук, викладач
11. Скоморовська Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Лисенко-Гелемб'юк Катерина Миколаївна – кандидат психологічних наук,
доцент
13. Кравець Надія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
14. Недільська Тетяна Степанівна – викладач

2. ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ТА СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ІНСТИТУТІ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ОБСЯГУ ТА ТЕРМІНУ НАВЧАННЯ

Педагогічний інститут здійснює підготовку фахівців за базовими напрямками (спеціальностями):

Галузь знань: 0101 «Педагогічна освіта»

Напрямок підготовки: «Початкова освіта»

Спеціалізації: англійська мова та література, практична психологія, дошкільна освіта, інформатика, музика, образотворче мистецтво, хореографія

Напрямок підготовки: «Дошкільна освіта»

Спеціалізації: початкова освіта, логопедія

Напрямок підготовки: «Соціальна педагогіка»

Спеціалізація: практична психологія

Галузь знань: 1301 «Соціальне забезпечення»

Напрямок підготовки: «Соціальна робота»

Галузь знань: 011 «Науки про освіту»

Напрямок підготовки: «Педагогіка вищої школи»

Шифр	Напрямок та спеціальність	Освітньо-кваліфікаційний рівень	Форма навчання	Ліцензійний обсяг	Термін навчання
6.010101	дошкільна	бакалавр	денна	120	4 роки

	освіта				
7.01010101	дошкільна освіта	спеціаліст	денна	110	1 рік
8.01010101	дошкільна освіта	магістр	денна	10	1,5 роки
6.010102	початкова освіта	бакалавр	денна	250	4 роки
7.01010201	початкова освіта	спеціаліст	денна	235	1 рік
8.01010201	початкова освіта	магістр	денна	15	1,5 роки
6.010106	соціальна педагогіка	бакалавр	денна	60	4 роки
7.01010601	соціальна педагогіка	спеціаліст	денна	35	1 рік
8.01010601	соціальна педагогіка	магістр	денна	25	1,5 роки
6.130102	соціальна робота	бакалавр	денна	60	4 роки
8.1801021	педагогіка вищої школи	магістр	денна	30	1,5 роки
6.010101	дошкільна освіта	бакалавр	заочна	120	4 роки
7.01010101	дошкільна освіта	спеціаліст	заочна	110	1 рік
8.01010101	дошкільна освіта	магістр	заочна	10	1,5 роки
6.010102	початкова освіта	бакалавр	заочна	120	4 роки
7.01010201	початкова освіта	спеціаліст	заочна	225	1 рік
8.01010201	початкова освіта	магістр	заочна	15	1,5 роки
6.010106	соціальна педагогіка	бакалавр	заочна	75	4 роки
7.01010601	соціальна педагогіка	спеціаліст	заочна	75	1 рік
8.01010601	соціальна педагогіка	магістр	заочна	25	1,5 роки
6.130102	соціальна робота	бакалавр	заочна	50	4 роки

8.1801021	педагогіка вищої школи	магістр	заочна	30	1,5 роки
-----------	---------------------------	---------	--------	----	----------

3. УМОВИ НАВЧАННЯ (КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНУ БАЗУ ІНСТИТУТУ)

Педагогічний інститут є складовою частиною Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Історія університету бере свій початок із 1940 р., коли було сформовано Станіславський учительний інститут, на базі якого у 1950 р. було створено Івано-Франківський державний педагогічний інститут імені Василя Стефаника. Указом Президента України 26 серпня 1992 р. він був реорганізований у Прикарпатський університет імені Василя Стефаника. У 2004 р. йому було надано статус «національного».

Педагогічний інститут створений у структурі університету в травні 2001 р. (наказ Міністерства освіти і науки України № 347 від 07.05.2001 р. та наказ Прикарпатського університету № 89-а 08.05.2001 р.) на базі факультету, який функціонував з серпня 1959 р. як факультет підготовки вчителів початкових класів, а з 1989 р. – перейменований у педагогічний.

Важливими завданнями діяльності інституту є сформувати високоосвічену гармонійно розвинену особистість із національно-державницьким світоглядом, здатну до постійного збагачення знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін та розвитку в різних галузях освіти, виховати інтелігентів, здатних вирішувати найскладніші економічні, технологічні, культурологічні проблеми, що стоять перед Україною.

Педагогічний інститут здійснює підготовку фахівців спеціальностей «Початкова освіта», «Дошкільна освіта», «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота», «Педагогіка вищої школи», забезпечує належні умови та спрямує свою діяльність на якісну підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр».

Інститут має відділення в окремих структурованих підрозділах ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»: Коломийському інституті, Калуському, Рахівському та Чортківському навчально-консультаційних центрах.

У структурі Педагогічного інституту функціонує 7 кафедр – теорії та методики дошкільної та корекційної освіти (завідувач, доктор педагогічних наук, професор Лисенко Неллі Василівна), теорії і методики початкової освіти (завідувач, доктор педагогічних наук, професор Будник Олена Богданівна), філології та методики початкової освіти (завідувач, доктор педагогічних наук, професор Котик Тетяна Миколаївна), математичних і природничих дисциплін

початкової освіти (завідувач, доктор педагогічних наук, професор Луцан Надія Іванівна), мистецьких дисциплін початкової освіти (завідувач, кандидат педагогічних наук, професор Вовк Мирон Васильович), педагогіки імені Б. Ступарика (завідувач, доктор педагогічних наук, професор Завгородня Тетяна Костянтинівна), соціальної педагогіки та соціальної роботи (завідувач, кандидат педагогічних наук, професор Ковбас Богдан Іванович).

Організація підготовки фахівців здійснюється на основі нормативного і правового забезпечення, яке визначає Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2001р. Крім того, нормативне і правове регулювання наукової, навчальної і виховної діяльності здійснюється через Статут університету, а також накази і розпорядження ректорату та рішення вчених рад університету та інституту.

Одним із важливих напрямків діяльності Педагогічного інституту є міжнародне науково-навчальне співробітництво. На сьогодні триває співпраця із Міжнародною громадською організацією розвитку особистості (США, Техас) у рамках міжнародної програми «Character international», кафедрою педагогіки Державної вищої професійної школи м. Хелм (Польща), у рамках проекту «Гірська школа: стан, проблеми, перспективи розвитку», науковці Педагогічного інституту співпрацюють із науковцями Державного університету штату Теннессі (East Tennessee State University, м. Джонсон Сіті, США), Університету Маршала в м. Хантінгтон (Західна Вірджинія, США).

Для студентів Педагогічного інституту у рамках реалізації Угоди між Державним вищим навчальним закладом «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Педагогічним університетом імені Комісії Національної освіти у Кракові (Республіка Польща) діє магістерська програма подвійних дипломів.

Навчальний процес здійснюється з урахуванням сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення своїх знань. Основним документом, через який реалізується підготовка майбутніх спеціалістів є навчальний план. Він підготовлений на основі відповідних державних стандартів ступеневої вищої освіти (бакалавр, спеціаліст, магістр). Навчальний план визначає перелік і обсяг нормативних і спеціальних навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу та практик, форми і засоби проведення поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план. Для кожної навчальної дисципліни складені і постійно оновлюються робочі навчальні програми, тематика лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять, завдання для поточного та підсумкового контролю знань студентів.

З кожного напрямку підготовки наявні наскрізні програми практик, положення про організацію всіх видів практик, навчально-методичні матеріали щодо проходження практик студентами різних спеціальностей. Під час практики

студенти виконують завдання з різних напрямів, відповідно до спеціальності, науково-дослідну роботу, проводять апробацію результатів курсових, дипломних та магістерських досліджень.

Важливою складовою змісту підготовки фахівців є забезпечення навчальних дисциплін підручниками і посібниками. У бібліотеці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, читальному залі Педагогічного інституту є достатня кількість відповідної літератури. Функціонує та постійно оновлюється новими надходженнями електронна бібліотека інституту. Викладачі кафедр беруть участь у підготовці методичних посібників, методичних рекомендацій та вказівок із навчальних дисциплін.

Педагогічний інститут має традиційно добрі міжнародні зв'язки, постійно зміцнює, розширює і поглиблює зв'язки із школами, дошкільними навчальними закладами, іншими освітніми закладами, виробничими підприємствами Прикарпаття в рамках навчально-науково-виробничого комплексу. Свою діяльність інститут здійснює спираючись на багаторічний досвід підготовки педагогічних кадрів, спеціалістів дошкільної освіти та соціальних педагогів послідовно впроваджуючи в життя кращі традиції вітчизняної і зарубіжної університетської освіти.

Матеріально-технічна база Педагогічного інституту

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» має сучасну матеріальну та розвинену соціальну інфраструктуру.

Для проведення навчального процесу Педагогічний інститут володіє відповідною матеріально-технічною базою. Навчально-виховний процес здійснюється в двох корпусах (вул. Мазепи, 10, вул. Бандери, 1), санітарно технічний стан яких приведений до відповідних вимог.

Площа навчально-лабораторних приміщень становить 3640 кв. м. Середня площа, яка припадає на одного студента денної форми, становить 10 кв. м. Майбутні педагоги мають змогу навчатись у 55 навчальних приміщеннях, у тому числі 13 лекційних, 42 навчально-методичних кабінетах, які оснащені сучасним обладнанням та комп'ютерною технікою. До послуг студентів Педагогічного інституту – центр інформаційних технологій із 180 персональними комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет.

Педагогічний інститут має належну матеріальну базу для забезпечення викладання фундаментальних, гуманітарних, професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін. Кафедри оснащені сучасним навчальним обладнанням, комп'ютерною технікою. Для проведення лекційних, а також практичних занять використовуються фотоматеріали, слайди, слайдоскопи, комп'ютерне забезпечення, мультимедійне устаткування. Для потреб студентів, в університеті створено потужний комп'ютерний центр, який підключений до мережі Інтернет.

Важливою складовою змісту підготовки спеціалістів є забезпечення студентів підручниками і посібниками. У бібліотеці університету є достатня кількість

відповідної літератури. Викладачі кафедр беруть участь у підготовці методичних посібників, рекомендацій та вказівок із відповідних дисциплін. З метою поліпшення навчально-методичного забезпечення створена спеціалізована бібліотека із читальною залом по вул. Бандери, 1.

Студенти, які потребують житла, забезпечуються місцями у гуртожитку. У навчальних корпусах інституту і гуртожитку функціонує розгалужена мережа громадського харчування: студентська їдальня, 4 буфети, санаторій-профілакторій на 50 місць.

Значного розвитку в інституті набула спортивно-масова робота. До послуг студентів – університетський стадіон, дві спортивні зали, спортивно-оздоровчий комплекс «Смерічка» в с. Микуличині, туристична база у смт. Ворохта.

Матеріально-технічна база Педагогічного інституту створює можливості для забезпечення навчального процесу та науково-дослідної роботи сучасними технічними засобами, інформаційними матеріалами і технологіями, необхідними побутовими умовами для викладачів, науковців та студентів.

4. ОСНОВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

У навчальному процесі використовуються різні методи та форми навчання студентів: вступні, тематичні та підсумкові лекції, лекції-практикуми, лекції-диспути, практичні, семінарські і лабораторні заняття, діалоги, тренінги, ділові ігри, конференції, колективні, індивідуальні та групові консультації, а також різноманітні види поточного та підсумкового контролю знань.

Основними формами організації навчального процесу є: навчальні заняття, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.

• Навчальні заняття.

До основних видів навчальних занять відносяться: лекції, семінарські, практичні, індивідуальні заняття, консультації.

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує обговорення студентами питань з попередньо визначених робочою навчальною програмою тем. Семінарські заняття проводяться у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів, доповідей, дискусій.

Практичне заняття – це вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідно сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні заняття проводяться, як правило, у позанавчальний час за окремим графіком.

Консультація проводиться з метою отримання студентом відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та для пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультації проводяться протягом семестру та перед контрольними заходами.

• Самостійна робота студентів.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота з навчальної дисципліни для студентів може включати різні форми, які визначаються робочою навчальною програмою, залежно від мети, завдань та змісту навчальної дисципліни, зокрема: опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до семінарських, практичних занять; підготовка до контрольних робіт

та інших форм поточного контролю; розв'язання і письмове оформлення практичних, методичних, термінологічних, тестових завдань; виконання індивідуальних завдань (написання реферату за заданою проблематикою; підготовка анотації наукової статті; написання курсової роботи; написання дипломної роботи) тощо.

- **Практична підготовка.**

Практична підготовка студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів і здійснюється на оснащених відповідним чином базах практики, а також підприємствах, організаціях та установах різних галузей економіки.

Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами і формами організації праці в галузі майбутньої професії, формування та поглиблення, на базі одержаних знань професійних умінь і навичок, здатності прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах.

- **Контрольні заходи.**

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в навчальному процесі та забезпечують визначення рівня досягнення завдань навчання і дозволяють коригувати, за необхідності, хід навчального процесу. Видами контролю є: поточний, модульний, підсумковий.

Поточний контроль здійснюється в формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях, експрес-контролю, виконання домашніх завдань, перевірки виконання самостійної роботи студентів тощо.

Модульний контроль виставляється на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий контроль здійснюється в формі семестрового контролю та державної атестації студентів.

Семестровий контроль охоплює семестровий екзамен або диференційований залік і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни.

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмового матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо.

Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з визначеної дисципліни і складається із зданих залікових змістових модулів, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, тематичних рефератів тощо.

Державна атестація студентів студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні і з метою встановлення фактичної відповідності рівня

підготовки до вимог освітньої (кваліфікаційної) характеристики. Форми та порядок проведення державної атестації визначається навчальним планом підготовки та локальними документами дирекції та кафедр.

Контроль успішності студентів здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Відповідно до видів контролю набутих студентом знань та вмінь, 100-бальна шкала передбачає врахування поточних оцінок, підсумкових балів, балів за контрольну роботу, балів за індивідуальну роботу, а також екзаменаційних балів.

• **Поточний контроль знань** студентів під час проведення семінарських (практичних) занять здійснюється в аудиторії, в години, відведені для семінарських (практичних) занять згідно розкладу. Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять зводяться до того, щоб: виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення; виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи; стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Контроль знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять може відбуватись в наступних формах: детальний усний аналіз поставлених питань; вибіркоче усне опитування «з місця»; дискусійне обговорення питань; індивідуальне розв'язування практичних завдань, творчих, проблемних запитань чи завдань; фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.; письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо.

Викладач в процесі проведення семінарських (практичних) занять повинен поєднувати різні форми контролю, забезпечуючи опитування більшої кількості студентів, активізації уваги студентської аудиторії.

Результати контролю знань студентів на семінарських (практичних) заняттях оцінюються в національній шкалі (2, 3, 4, 5) і заносяться до журналу обліку роботи академгрупи.

Оцінка 5 «відмінно» ставиться, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, основними ідеями, концепціями, теоріями, ознайомлений з найновішими досягненнями вітчизняної та зарубіжної науки, знає спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історії становлення науки, логічно висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань. Опрацював джерельну базу. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. Виявив глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички щодо застосування знань на практиці, володіє логікою предмета, висловлює власне ставлення до навчального матеріалу. Відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати. Має синтетичне мислення (тобто вміння бачити зв'язки і тенденції, які безпосередньо не спостерігаються); дає характеристику альтернатив розвитку окремих ситуацій; пояснення того, чому події склалися саме так, а не інакше; вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї; обдумувати ризикованість; терпимо ставитись до своїх та чужих помилок.

Оцінка 4 «добре» ставиться, якщо студент має глибокі і повні знання програмного матеріалу, знає основні ідеї, концепції, теорії, досягнення фахової науки, виявляє розуміння духовних, соціокультурних процесів; визначає причини, сутність, наслідки та значення духовних, соціальних явищ та процесів, зв'язки між ними; робить аргументовані висновки; характеризує ці явища і процеси, вміє порівнювати, пояснювати, узагальнювати та критично оцінювати інформацію, використовуючи різні джерела; вміє виявляти суперечності в позиціях, різні інтереси, потреби соціальних груп й окремих осіб, їх роль в соціокультурному процесі, тенденції та напрями соціокультурного розвитку; оцінювати різні версії й думки про людину і світ; рецензує відповіді студентів; зіставляє і систематизує дані і застосовує їх при характеристиці педагогічних явищ, процесів; виявляє знання термінів та понять; встановлює синхронність подій; вміє аналізувати, синтезувати та узагальнювати значний обсяг фактів, простежуючи зв'язки і тенденції. Проте, наявні незначні неточності, пропуски, помилки (не більше однієї-

двох) та недостатній досвід у творчому застосуванні умінь і навичок; власне ставлення студента висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності: писемне мовлення добре.

Оцінка 3 «задовільно» ставиться, якщо студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними ідеями, поняттями навчального матеріалу. При цьому аргументація слабка, є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках, наявні помітні прогалини, писемне мовлення спрощене. Має елементарні нестійкі навички виконання завдання.

Оцінка 2 «незадовільно» ставиться, якщо студент не вміє орієнтуватися в матеріалі, має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки, допускається велика кількість помилок у встановленні причинно-наслідкових зв'язків, студент не володіє навичками порівняння, аналізування, синтезування, структурування і т.д.

• **Виконання модульних контрольних робіт (МКР)** здійснюється по завершенню вивчення навчального матеріалу даного модуля.

Критерії оцінки завдання модульної контрольної роботи, виходячи з максимальної кількості балів, передбачених за його виконання:

- всі бали передбачені для відповідного завдання (*відмінно*) ставляться в тому разі, коли: відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; студент має навички користування нормативним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.

- 2/3 балів передбачених для відповідного завдання (*добре*) ставиться в тому разі, коли: відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; студент має навички користування нормативним матеріалом; допускає 3-4 невеликі.

- 1/2 балів передбачених для відповідного завдання (*задовільно*) ставиться в тому разі, коли: студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; допускає 5-6 невеличків.

- від 1/4 до 1/10 балів у цілих числах (*незадовільно*) ставиться в тому разі, коли: студент виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки.

- 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли студент не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно. У випадку неявки студента на повторне написання модульної контрольної роботи, за неї йому виставляється 0 балів.

• Контроль **індивідуальної роботи** може відбуватися під час семінарських (практичних) занять, а також в позанавчальний час та оцінюється максимально в 5 балів. Основне завдання контролю: стимулювання самостійної роботи студентів протягом семестру, підвищення мотивації студентів до набуття знань та вмінь. Перелік індивідуальних (індивідуально-дослідних завдань) розробляється керівниками курсів із залученням викладачів, що ведуть семінарські заняття, та затверджуються на засіданні кафедри. Вони можуть включати: письмове обґрунтоване виконання практичних завдань, задач; складення списку бібліографічних джерел по заданій проблемі; формування схем, таблиць до відповідної теми; реферування наукових статей; аналіз судової практики з відповідних питань; анотація наукових поглядів по заданій проблемі; конспектування хрестоматійних джерел; аналіз нормативного регулювання (законів, підзаконних, відомчих актів) певного виду відносин та ін.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену чи заліку і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Основна мета підсумкового семестрового контролю – встановлення сукупного змісту знань студентів за обсягом, якістю, глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності з рахуванням всіх видів навчальних робіт. Екзамен оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.

Обчислення балів для студентів денної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі екзамену.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзамен.

Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які сумуються в підсумкові семестрові бали. Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом денної форми навчання за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні), лабораторні заняття (максимально 30 балів), балу за модульну контрольну роботу (максимально 15 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 5 балів) чи участь в науковій роботі (максимально 10 балів) та в сукупності може складати

максимально 50 балів.

При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:

- поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних, лабораторних) занять;

- підсумкова оцінка за семінарські (практичні), лабораторні заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні), лабораторні заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Отримані «незадовільні» оцінки (крім відпрацьованих) не враховуються при додаванні оцінок, але входять у загальну кількість отриманих оцінок.

Приклад обрахунку підсумкової оцінки за семінарські (практичні) заняття:

З певної навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 5, 3, 3, 3, 4. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття за семестр складає: $(4+5+3+3+3+4) : 6 = 3,666667 \approx 3,67$.

З певної навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 3, 4, 3, 2, 3, 2. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття за семестр складає: $(3+4+3+3) : 6 = 2,166667 \approx 2,17$. У випадку, якщо одна незадовільна оцінка відпрацьована, то враховується відпрацьована позитивна оцінка (3, 4, 3, 2/4, 3, 2. Підсумкова оцінка: $(3+4+3+4+3) : 6 = 2,833333 \approx 2,83$.

Підсумковий бал за семінарські (практичні), лабораторні заняття (максимально 30 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 6, заокруглена до цілого (наприклад, якщо підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття 3,67, то підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття буде становити $3,67 \times 6 = 22,02 \approx 20$ балів);

Бал за модульну контрольну роботу (максимально 15 балів). Якщо з навчальної дисципліни передбачено написання двох контрольних робіт, то остаточні бали за модульну контрольну роботу визначаються як середнє арифметичне, заокруглене до цілого (наприклад, за першу контрольну студент отримав 15 балів, а за другу – 12, то остаточний бал за контрольну роботу буде становити $(15+12) : 2 = 13,5 \approx 14$ балів);

Бал за індивідуальну роботу (максимально 5 балів) – бали за виконані індивідуальні (індивідуально-дослідні) завдання;

Студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь у роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) навчальної дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись *максимально 10 балів за участь у науковій роботі* (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів).

Результати екзамену (*бал за екзамен*) оцінюється *максимально 50 балів*.

Обчислення балів для студентів заочної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі екзамену.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу (максимально 50 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів).

Підсумковий семестровий бал дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття і роботу на лекціях (максимально 20 балів) і балу за самостійну роботу (максимально 30 балів) та в сукупності може складати максимальну 50 балів.

Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття визначається так само, як для студентів денної форми навчання з урахуванням коефіцієнту 4 (наприклад, студент отримав за семінарські заняття оцінки 2, 3, то підсумковий бал за семінарські становить: $(0 \text{ (незадовільна оцінка не враховується)} + 3) : 2 \text{ (кількість оцінок)} = 1,5 \times 4 = 6 \text{ балів}$). У випадку, коли студент був відсутній на семінарських (практичних) заняттях або отримав на них лише незадовільні оцінки, йому виставляється 0 балів.

Обчислення балів для студентів денної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі заліку.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни, яка завершується заліком, розраховується та виставляється викладачем на останньому семінарському (практичному занятті) та складається з суми підсумкового балу за семінарські (практичні), лабораторні заняття (максимально 45 балів), балу за модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 5 балів) та в сукупності становить максимальну 100 балів.

Підсумковий бал за семінарські (практичні) лабораторні заняття обраховується як і в екзаменаційних дисциплінах, але з урахуванням коефіцієнту 9.

Приклад обрахунку підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття для залікових дисциплін:

З певної навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 5, 3, 3, 3, 4. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття за семестр складає: $(4+5+3+3+3+4) : 6 = 3,666667 \approx 3,67$. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття складає: $3,67 \times 9 = 33,03 \approx 33 \text{ бали}$.

Обчислення балів для студентів заочної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі заліку.

Семестровий залік виконуються всіма студентами заочної форми в обов'язковому порядку. Варіанти завдань на залік, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються викладачами, які ведуть семінарські (практичні) заняття за погодженням з керівником курсу та затверджуються на засіданнях кафедри з розрахунку *максимально 100 балів*.

Якщо навчальна дисципліна вивчається упродовж кількох семестрів, то у кожному семестрі навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою, а загальна рейтингова кількість балів з дисципліни визначається як

середньозважена з урахуванням кількості годин у кожному семестрі за формулою:

$$P_{д} = \frac{\sum_{i=1}^s B_i \cdot t_i}{t}$$

де B_i – кількість балів, отриманих студентом з даної дисципліни в i -му семестрі;

t_i – кількість годин, відведених на вивчення дисципліни в i -му семестрі;

t – загальна кількість годин, що відводиться навчальним планом на вивчення дисципліни;

s – кількість семестрів вивчення дисципліни.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою

А «Відмінно» (90-100 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

В «Дуже добре» (80-89 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена балом, близьким до максимального.

С «Добре» (70-79 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання кожного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками.

Д «Задовільно» (60-69 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.

Е «Достатньо» (50-59 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінена балом, близьким до мінімального.

FX «Умовно незадовільно» (26-49 балів). Теоретичний курс засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінені балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.

Ф «Безумовно незадовільно» (0-25 балів). Теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані, усі виконані завдання

містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання.

5. ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
 на 2016 - 2017 навчальний рік
 спеціальність 011 - Науки про освіту

ОКР магістр
 Форма навчання: денна
 Курс: перший

Графік навчального процесу

Бюджет часу

Тижень	Тижні											Бюджет часу				
	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Листопад	Серпень	Теп. сем.	Сес.	Держ. іспит	Випускні іспити	Інші іспити	Інше
1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
2	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
4	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
5	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
6	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
7	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
8	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
9	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
10	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
11	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
12	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
13	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
14	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
15	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
16	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
17	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
18	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
19	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
20	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
21	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
22	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
23	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
24	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
25	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
26	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
27	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
28	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
29	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
30	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
31	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
32	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
33	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
34	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
35	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
36	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
37	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
38	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
39	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
40	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
41	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
42	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
43	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
44	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
45	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
46	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
47	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
48	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
49	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
50	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
51	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
52	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

№	Навчальні заходи	Форма контролю		Кількість годин за:																																				
		спостереження	тести	Курсові проекти							дисерти			тези							Форми контролю		Кількість годин на:																	
				археологія	історія	література	інші	дисерт. (докл.)	абстракт	аналіз	відомі дані	дисерт. роботи	дисерт. презентація	аналіз	през. (докл.)	літ. аналіз	літ. аналіз	спостереження	тести	археологія	історія	література	інші	дисерт. (докл.)	аналіз	літ. аналіз														
1	2	1	4	1	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38			
Детальні семестр (15 місяців)																	Прогноз семестр (14 місяців)																							
1	Сучасні інформаційні технології у ВНЗ/виробничій сфері	*																																						
2	Міжнародні асоціації (академія) історичних наук	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
3	Науковий співробітник-методика історії	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
4	Тренінг на сучасних тематичних професійній освіті в Україні	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
5	Система освіти у вищій школі	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
6	Міжнародні дискусійні форуми	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
7	Методика викладання історичних наук	*																																						
8	Інформаційні технології навчання історичних наук у ВНЗ	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
9	Психологія історичних наук	*																																						
10	Психологія історичних наук та педагогіка історичних наук	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
11	Організація управлінської діяльності історії у ВНЗ	*																																						
12	Дистанційні системи у вищій школі	*																																						
13	Історія історичних наук історії історичних наук	*				3,0	1,5	90	30	14	16																													
14	Проєктування спеціальних-історичних процесів у вищій школі/інформаційні технології у вищій школі	*																																						
15	Професійно-педагогічні компетенції викладачів/історичних наук/історичних наук у вищій школі	*																																						
16	Виробничі практики																																							
17	Підготовка магістрів історії у тому числі міжнародно-історичних практик					6,0	3,0	180																																
18	Інше					3,0	1,5	90																																
19	Загалом					30,0	15,0	900	240	120	144				180	9,0	4,5	360	120	144	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180		

Директор/Декан: _____
 Начальник навчально-методичного відділу: _____
 Дата: _____
 Дата: _____

6. АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ОКР «МАГІСТР» 8.1801021 «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

*Навчальна дисципліна: **Методологічні засади педагогічних досліджень***
(90 год.) 1 рік /1 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* –
екзамен.

Викладач – професор Завгородня Т.К.

Метою вивчення дисципліни є висвітлення теоретичних основ і питань технології науково-дослідної педагогічної діяльності, тобто теоретичного та практичного підґрунтя для формування фахових знань і вмінь майбутнього вчителя-дослідника в умовах вищого педагогічного навчального закладу.

Виходячи з мети, завданнями навчальної дисципліни є: теоретико-методологічні основи методології та технології педагогічних досліджень; основи наукової організації праці, інформація про зміни в педагогічних технологіях; експериментальні форми науково-дослідної роботи; математичні методи статистичної обробки даних експерименту; педагогічну діагностику як обов'язкова складова педагогічної діяльності викладача; планування наукових досліджень; правила гігієни розумової праці та відпочинку; структура наукових установ.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- як проводити науково-педагогічне дослідження, самостійно проводити експеримент, збирати й аналізувати наукові факти, узагальнювати їх, систематизувати, вчитися давати їх теоретичне обґрунтування;

- як проводити дослідження пошукового характеру, використовувати нові педагогічні технології у педагогічному процесі;

- як самостійно користуватися бібліотечними каталогами та довідково-інформаційними виданнями;

- як робити виписки і накопичувати наукову інформацію;

- як писати тези наукового повідомлення, реферат і активно брати участь у науковій дискусії (наприклад, у роботі наукового студентського гуртка, на засіданні наукової школи, наукової лабораторії, кафедри, на конференції молодих учених); організувати наукові гуртки студентів і керувати їх діяльністю.

вміти:

- проводити на практиці науково-педагогічне дослідження;

- самостійно проводити експеримент;

- збирати й аналізувати наукові факти, узагальнювати їх, систематизувати; проводити дослідження пошукового характеру;

- написати тези наукового повідомлення, реферат, статтю, рецензію на

друкований матеріал, кваліфікаційну наукову роботу.

Навчальна дисципліна: Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача

(90 год.) 1 рік / 1 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен.

Викладач – професор Завгородня Т.К.

Мета курсу – є забезпечити опанування студентами магістратури основами теорії та історії вищої освіти, дидактики вищої школи та концептуальних засад виховання студентської молоді для підготовки їх до викладацької діяльності у ВНЗ.

Завдання курсу: ознайомити магістрантів з основами науки, історією та дидактикою вищої школи; розглянути шляхи розвитку вищої освіти в Україні та за її межами, концептуальні моделі університетської освіти, з'ясувати сутність ідеї університету як інноваційного закладу; навчити організовувати навчально-виховний процес у вищій школі, налагоджувати взаємодію на засадах глибокої поваги до студентів, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби навчання і виховання; знайомити зі змістом та функціями професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи, сутнісними характеристиками його професіограми; підготувати до виконання функцій викладача вищої школи під час проходження асистентської практики у ВНЗ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: сучасні теоретичні засади педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; методи науково-педагогічних досліджень у вищій школі; сутність, структуру та особливості процесу навчання у вищій школі; сучасні моделі, організаційно-методичні форми навчання і виховання студентів; базові ціннісні орієнтації викладача; особливості управління ВНЗ.

уміти: визначати, планувати структуру змісту навчального заняття; організовувати виховну роботу в академгрупі; застосовувати методи науково-педагогічного дослідження; розвивати мотивацію студентів до змісту навчального матеріалу; використовувати інтерактивні методи, тренінгові технології навчально-пізнавальної діяльності; самостійно проводити лекційні, семінарсько-практичні заняття, виховні заходи.

Навчальна дисципліна: Психологія вищої школи

(90 год.) 1 рік /2 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – залік.

Викладач – професор Карпенко З.С.

Мета курсу – забезпечення належного рівня теоретико-методологічної та практичної підготовки, що дозволить студентам орієнтуватись у найбільш важливих та актуальних проблемах теорії та практики навчання, виховання та

розвитку особистості. Спрямування студентів на систематичну самостійну роботу з метою досягнення належної компетентності у цій сфері знань та суспільної практики.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*: закономірності засвоєння знань, формування вмінь та навичок в процесі навчання у ВНЗ; індивідуально-психологічні фактори, що впливають на ефективність навчально-виховного процесу; психологічні механізми управління навчально-пізнавальною діяльністю особистості; психологічні закономірності інтелектуального та особистісного розвитку в процесі навчання; методи, техніки, практики навчально-педагогічної діяльності, обґрунтовані психологічно; психолого-педагогічні закономірності професіогенезу особистості; фактори та умови збереження професійного здоров'я особистості на основі його акмеологічних та соціально-ціннісних моделей.

вміти: аналізувати психолого-педагогічні теорії, явища і факти, висловлюючи експертну оцінку; формулювати гіпотези про причини і наслідки педагогічних помилок, неефективних підходів до навчання і виховання особистості, шляхи їх подолання; користуватися методами педагогічної та професійної психології у науковій роботі; застосовувати методи теоретичного пізнання для аналізу психологічних феноменів, що наявні у педагогічному процесі; користуватися психологічними методиками з метою самодіагностики професійно-важливих якостей особистості та досягнутого рівня професіоналізму.

Навчальна дисципліна: Наукове спілкування іноземною мовою

(90 год.) 1 рік / 1 семестр, *тривалість* – один семестр, форма контролю – залік.

Англійська мова

Мета курсу – сформувати комунікативну спроможність у сфері професійного спілкування в усній і письмовій формах, вдосконалити вміння користуватися широким тематичним словником засвоєної функціональної лексики за фахом, розширювати та збагачувати його. Активне використання навичок двостороннього перекладу, вміння використовувати різноманітні засоби читання для подальшої роботи з інформацією, навички аудіювання, реферування і анотування тексту, оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела також вдосконалюються у рамках курсу ділової англійської мови.

Німецька мова

Мета курсу – сформувати комунікативну спроможність у сфері професійного спілкування в усній і письмовій формах, вдосконалити вміння користуватися широким тематичним словником засвоєної функціональної лексики за фахом, розширювати та збагачувати його. Активне використання навичок двостороннього перекладу, вміння використовувати різноманітні засоби читання для подальшої роботи з інформацією, навички аудіювання, реферування і анотування тексту, оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела також

вдосконалюються у рамках курсу ділової німецької мови.

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: Теорія та практика вищої професійної освіти в Україні

(90 год.) 1 рік /1 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* екзамен.

Викладач – доцент Джус О.В..

Мета курсу: забезпечити засвоєння студентами наукових уявлень про основні закономірності, періоди і тенденції у розвитку вищої професійної освіти в Україні та українському зарубіжжі; науковими засадами, метою, завданнями і принципами вищої професійної освіти, особливостями педагогічного процесу у вищій професійній школі; виробити позитивне ставлення до педагогічної спадщини і практики навчально-виховної діяльності високих українських шкіл минулого; озброїти навичками творчої реалізації традицій вітчизняної педагогічної думки у практиці майбутньої самостійної професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент магістратури повинен *знати:*

- концептуальні засади функціонування вищої професійної освіти в Україні;
- актуальні проблеми вищої професійної освіти в Україні;
- історичні засади зародження й становлення вищої професійної освіти в Україні та українському зарубіжжі;
- принципи, методи, форми організації навчання у професійних вищих навчальних закладах;
- методика викладання предметів професійно-технічного циклу;
- методи педагогічних досліджень із проблем професійної підготовки фахівців;

уміти:

- конкретно-історично підходити до аналізу педагогічних явищ і фактів вищої професійної школи, критично їх переосмислювати, визначати можливості творчого використання в сучасній вищій професійній освіті;
- самостійно оволодівати знаннями із навчального курсу на основі аналізу базової та додаткової літератури;
- володіти основами законодавчих документів, що визначають головні аспекти практики вищої професійної освіти України;
- вільно оперувати категоріальним апаратом курсу «Теорія та практика вищої професійної освіти в Україні»;
- визначати положення педагогічної теорії та практики навчання і виховання у вищій професійній школі України, які сприяють розвитку педагогічного мислення,

підвищенню педагогічної культури, зростанню фахової майстерності майбутнього фахівця;

– здійснювати науково-пошукову педагогічну діяльність.

Критерії успішності – позитивні оцінки під час семінарських занять, за результатами виконання завдань самостійної роботи, поточного тестування, ККР та екзамену.

Засоби діагностики успішності навчання – тести, ККР.

Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами: навчальний курс поглиблює та доповнює знання студентів з історії вищої освіти, педагогіки вищої школи та ін. дисциплін педагогічного профілю.

Навчальна дисципліна: Моделювання діяльності фахівця

(90 год.) 1 рік / 1 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – залік.

Викладач – доцент Ковальчук В.М.

Мета курсу – формування системи теоретичних знань та практичних умінь щодо моделювання професійної та соціальної діяльності майбутнього фахівця, а також моделі особистості фахівця. Наприкінці вивчення навчальної дисципліни «Моделювання діяльності фахівця» магістранти мають представити на захист створену ними модель фахівця та модель професійної діяльності фахівця у вигляді освітньо-кваліфікаційної характеристики (її частини).

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні *знати*: мету і завдання курсу «Моделювання діяльності фахівця»; структуру професійної діяльності; класифікацію структурних елементів професійної діяльності: різноманітність підходів; поняття спеціалізації та її роль у професійній діяльності фахівця; модель майбутнього фахівця; загальну схему побудови моделі фахівця; формування системи професійних знань, умінь та навичок; професійні здібності та особистісні якості фахівця, професійно важливі якості фахівця; різноманітність підходів до визначення поняття «професіоналізм» та «професійна компетентність»; професійні компетенції майбутнього фахівця, компетенції професійного розвитку; вимоги до стандартів; функції стандартів; складові стандартів;

уміти: творчо використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації, спираючись на засвоєні теоретичні положення, аналізувати професійну діяльність фахівця; моделювати професійну діяльність фахівця; аналізувати соціальну діяльність фахівця його виховний аспект; моделювати соціальну діяльність (модель особистості); формувати систему соціально-гуманітарних умінь; аналізувати зміст освіти та освітньо-кваліфікаційну характеристику фахівця; оформити нормативну та варіативну частини ОКХ випускника у вигляді проекту Державного стандарту, галузевого стандарту та стандарту вищого навчального закладу; визначити алгоритм складання освітньо-кваліфікаційної характеристики, фахівця, компетенції професійного розвитку.

*Навчальна дисципліна: **Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця***

(90 год.) 2 рік /3 семестр, тривалість – один семестр, форма контролю – екзамен.

Викладач – доцент Салига Н.М

Мета. Навчальна дисципліна є нормативною і носить методологічний характер. Вона орієнтована на формування у студентів чіткого уявлення про сутність та зміст моделювання освітньо-професійної підготовки фахівця; цілі, зміст та інформаційну базу освітньої та професійної підготовки; призначення, структуру і зміст освітньо-професійної програми підготовки фахівця, проблеми та суперечності формування змісту навчання в умовах постіндустріального суспільства ; упорядкування сукупності нормативних і варіативних навчальних дисциплін; оптимізацію структурно-логічної схеми підготовки, а також методологічні основи моделювання освітньо-професійної підготовки фахівця.

Метою дисципліни є розкриття суті таких понять, як: «освітньо-професійна програма підготовки фахівця(ОПП)», «зміст навчання», «цілі освітньої підготовки», «зміст підготовки», «цикл підготовки фахівця», «структурно-логічна схема підготовки», «структура змісту навчання»; висвітлення принципів побудови моделі освітньої та професійної підготовки фахівця, а також використання цих знань як теоретичної основи загальної схеми формування змісту навчання, визначення цілі навчання, проведення діагностичних процедур для з'ясування рівня навчальних досягнень студентів у вищому навчальному закладі. Ці знання, уміння та навички забезпечать можливість успішного здійснення випускниками системної педагогічної діяльності.

Дисципліна «Моделювання освітньо-професійної підготовки фахівця» передбачає розуміння загальної схеми формування змісту навчання, цілей освітньої та професійної підготовки, розподілу змісту циклів підготовки за навчальними дисциплінами, визначення рівня сформованості предметних умінь, структури та змісту програми навчальної дисципліни.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

- формувати зміст навчання, складати освітньо-професійну-програму підготовки фахівця;
 - застосовувати одержані знання у практичній педагогічній діяльності;
- складати алгоритм освітньо-професійної програми підготовки (ОПП);
- розробляти освітньо-кваліфікаційну характеристику (ОКХ) випускника ВНЗ;
- застосовувати одержані знання у практичній педагогічній діяльності;
- здійснювати розробку освітньо-професійної програми підготовки фахівця;

- складати алгоритм освітньо-професійної програми підготовки (ОПП);
- розробляти освітньо-кваліфікаційну характеристику (ОКХ) випускника ВНЗ;
- складати робочу програму навчальної дисципліни у вигляді проекту стандарту ВНЗ;
- проводити корекцію робочих програм навчальних дисциплін для забезпечення вимог нормативних документів до структури та змісту навчальних планів.

Зміст дисципліни: Загальна схема формування змісту навчання. Цілі освітньої та професійної підготовки. Формування змісту підготовки за циклами та навчальними дисциплінами. Освітньо-професійна програма підготовки фахівця. Дидактичні моделі місту навчання. Теорії формування змісту освіти. Напрями та принципи структурування змісту освіти. Структурно-логічна схема обробки змісту навчання. Інформаційна база освітньої та професійної підготовки. Формування змісту навчальної дисципліни. Структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни. Визначення видів та форм занять з дисципліни. Визначення видів та форм контролю ступеню досягнення цілей підготовки за навчальною дисципліною. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни.

Навчальна дисципліна: Педагогічний контроль у системі вищої освіти

(90 год.) 2 рік /3 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен.

Викладач – професор Савчук Б.П.І.

Мета курсу: формування у студентів уявлень про сучасний стан педагогічного контролю в системі вищої освіти: розвиток педагогічного мислення, здатності до аналізу педагогічних явищ; пізнавальні - вивчення теоретичних основ педагогічного контролю; практичні - формування готовності до використання педагогічних умінь та навичок у своїй практичній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

- предмет, завдання, основні категорії педагогічного контролю;
- проблеми і методи їх досліджень;
- класифікацію, форми і методи побудови тестових завдань; - сутність європейської кредитно-трансферної системи (ECTS);
- діагностику вихованості студентів;
- закони, закономірності і принципи процесу навчання; - основні види і методи контролю за процесом і результатами навчання;
- сутність рейтингової системи оцінювання тощо.

Вміти:

- володіти методами і формами побудови тестових завдань;
- проводити комп'ютерне тестування та обробляти його результати;
- користуватися шкалою оцінювання ECTS;

- будувати рейтинг студентів;
- здійснювати різні форми контролю знань студентів вищих навчальних закладів;
- здійснювати педагогічне стимулювання самостійної роботи студентів;
- використовувати нові технології та активні методи навчання;
- аналізувати причини неуспішності студентів у навчанні та визначати дидактичні засоби боротьби з невдачами тощо.

Навчальна дисципліна: Методика викладання у вищій школі

(90 год.) 1 рік / 2 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен.

Викладач – доцент Стинська В.В.

Мета курсу – надати слухачам магістратури цілісну і логічно-послідовну систему знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкрити концепцію, основи теорії, методики і методології викладання навчальних дисциплін у системі вищої економічної освіти.

Завдання вивчення дисципліни:

ознайомитись із законодавчими актами України про вищу освіту і концепцією її розвитку за Болонським процесом;

ознайомитися зі структурою і змістом навчального процесу у вищому навчальному закладі, з особливостями роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату, адміністрації;

оволодіти педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, навчитися творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час вивчення дисциплін управлінського циклу;

навчитися планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять, використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів;

набути початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;

ознайомитися з кращим педагогічним досвідом викладачів ВНЗ України, апробувати найбільш ефективні прийоми і методи навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін.

Навчальна дисципліна: Дидактичні системи у вищій освіті

(90 год.) 1 рік / 2 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен.

Викладач – професор Стражнікова І.В.

Мета курсу – висвітлити актуальні питання сучасної педагогічної науки; підготувати студентів до виконання обов'язків педагога, організатора навчально-

виховного процесу вищого навчального закладу; сформувати у студентів систему знань щодо завдань, принципів, форм, методів і прийомів навчально-виховної діяльності на основі встановлення їх найтіснішого зв'язку із закономірностями розвитку особистості; розвивати професійну самосвідомість, педагогічне мислення майбутніх фахівців.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*: особливості етапів наукової організації навчальної діяльності у ВНЗ; закономірності, принципи, методи, форми і засоби навчання і виховання студентської молоді; сутність принципів професійної діяльності наукових працівників ВНЗ; особливості організації й проведення навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти й сучасної педагогічної науки; основні поняття і категорії педагогіки вищої школи; базові законодавчі документи, які визначають основу роботи у ВНЗ; основні принципи й методи діяльності зі студентською молоддю.

уміти: організувати та здійснювати особисту навчальну діяльність як підґрунтя до оволодіння іншими фаховими знаннями; виокремити й охарактеризувати актуальні проблеми вищої школи в Україні; проводити аналіз сфер діяльності викладача як майбутньої фахової діяльності; орієнтуватися в напрямках професійної діяльності; володіти основами законодавчих документів, що визначають основні аспекти діяльності вищих навчальних закладів; застосовувати методи науково-педагогічного дослідження; аналізувати педагогічні ситуації та приймати адекватні рішення; аналізувати, оцінювати та корегувати навчально-виховний процес у студентській групі.

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА **ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ ВИЩОГО** **НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Навчальна дисципліна: Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ

(54 год.) 1 рік / 1 семестр *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – *екзамен*.

Викладач – доцент Прокопів Л.М.

Мета курсу – допомогти майбутнім викладачам зорієнтуватися в концептуальних та теоретичних положеннях інноваційних педагогічних технологій, сформувати готовність до впровадження сучасних технологій у практику вищої школи.

Завдання: ознайомлення студентів з концептуальними та теоретичними положеннями численних інноваційних освітніх технологій навчання і виховання; володіння сутністю вищеназваних технологій, їх провідними положеннями; узагальнення розуміння інноваційних технологій вищої школи, виявлення їх фундаментальної спільності, виділення істотних ознак;

формування позитивного ставлення і прагнення майбутнього вчителя ЗОШ 1-3 ст. до творчого оволодіння новими навчальними технологіями;

навчання студентів обирати оптимальні освітні технології навчання відповідно до індивідуальних можливостей учнів початкових класів, рівня їх підготовки, умов;

орієнтація студентів на педагогічну творчість, самостійність, дослідницьку діяльність.

Навчальна дисципліна: Організація управління навчальним процесом у ВНЗ

(90 год.) 1 рік /2 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен.

Викладач – доцент Прокопів Л.М.

Мета курсу – опанування нормативно-правовою базою організації навчального процесу у ВНЗ та вивчення його особливостей.

Завдання дисциплін – аналіз державної політики в галузі вищої освіти України, вивчення особливостей, завдань, структури, змісту, форм і

У результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*: зміст та структуру вищої освіти України; принципи і систему управління та нормативно-правову базу організації навчального процесу у ВНЗ; суть процесу навчання та його особливості у ВНЗ; принципи, закономірності та умови планування і організації навчального процесу у ВНЗ; форми організації навчального процесу і вимоги до них у ВНЗ; основні види навчальних та індивідуальних занять, самостійної роботи та практичної підготовки студентів; контрольні заходи та умови їх організації у ВНЗ; вимоги до науково-методичного забезпечення навчального процесу у ВНЗ.

вміти: впроваджувати в процесі своєї педагогічної діяльності принципи освітньої політики України; раціонально планувати та організовувати навчальний процес у ВНЗ; розробляти науково-методичне забезпечення навчального процесу у ВНЗ; складати навчальний план підготовки фахівців за напрямом базової освіти, індивідуальний план НПП, індивідуальний навчальний план студента та іншу документацію; організовувати педагогічну співпрацю з громадськістю, державними організаціями, підприємствами тощо; приймати оптимальні педагогічні рішення та впроваджувати ефективні шляхи педагогічного управління навчальним процесом у ВНЗ.

2. Дисципліни вільного вибору студентів

Навчальна дисципліна: Історія вищої освіти / історія освітньо-виховних систем (90 год.)

Історія вищої освіти / Історія освітньо-виховних систем – 90 год.

1 рік / 1 семестр *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – залік.

Викладач – професор Нагачевська З.І..

Мета курсу передбачає формування у студентів знань з історії зарубіжних та вітчизняної освітньо-виховних систем, основних етапів їх розвитку, особливостей становлення, провідних тенденцій, суперечностей і закономірностей освітніх процесів; генези педагогічних явищ, співвідношення історії й сучасного розвитку освіти, актуалізації історичного досвіду в контексті нинішнього розвитку національної освіти; розвитку педагогічного мислення студентів, що сприятиме розумінню і адекватному використанню майбутніми випускниками освітньо-виховного досвіду минулих поколінь у практичній діяльності.

Завдання курсу: ознайомити майбутніх фахівців із цілісним процесом становлення та розвитку зарубіжних і вітчизняної освітньо-виховних систем та її складових; розглянути постійне збагачення педагогічного знання і освітньої практики в різних країнах з найдавніших часів і до наших днів; ознайомити із вітчизняним досвідом вищої (університетської, вищої педагогічної) освіти; на основі цього досвіду формувати загальнолюдські цінності, національну свідомість, національну гідність; ознайомити з основними педагогічними (освітньо-виховними) системами вищої (вищої педагогічної) школи; з педагогічною діяльністю, педагогічними поглядами та педагогічними ідеями видатних діячів минулого крізь призму сьогодення; сприяти формуванню педагогічного мислення, культури, ерудиції студентів; готувати до комплексного, системного сприйняття і розроблення науково-педагогічної проблематики.

Навчальна дисципліна: Проектування навчально-виховного процесу у вищій школі/ Інноваційні технології в роботі куратора

(90 год.) 2 рік /3 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – залік.

Викладач – доцент Єгорова І.В.

Мета курсу – забезпечення теоретичної і практичної підготовки майбутніх викладачів вищої школи до реалізації основних освітніх програм і навчальних планів у вищих навчальних закладах України на рівні сучасних державних стандартів; забезпечення формування навичок розробки і використання сучасних освітніх технологій у педагогічному процесі, здійснення усвідомленого вибору оптимальної стратегії і тактики викладання; створення квазіпрофесійних умов з метою формування практичного досвіду проектування навчально-виховного процесу у вищій школі, сприяння творчому розвитку особистості студента.

Завдання курсу:

- ознайомлення з основами науково-методичної і навчально-методичної роботи у вищій школі;
- сприяння формуванню проектної культури майбутніх викладачів вищої школи;
- засвоєння сучасних підходів до проектування, моделювання і конструювання

педагогічної діяльності;

- опанування форм і методів аналізу та оцінки педагогічних проектів, процесів та результатів їх реалізації;
- оволодіння навичками самостійної проектної діяльності;
- розвиток професійного мислення і творчих здібностей студентів.

Навчальна дисципліна: Наукові проблемні семінари

(90 год.) 2 рік /3 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен

Викладач – професор Нагачевська З.І.

Мета курсу – розкрити науково-теоретичні засади, зміст, форми і методи підготовки фахівців для трудової діяльності у науковій, культурно-освітній та господарській сферах у вищих навчальних закладах української діаспори, визначити можливість використання набутого ними досвіду у становленні професіоналів незалежної України.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*: соціально-економічні, політичні, культурно-освітні умови становлення та діяльності вищих українських закладів професійної підготовки молоді за межами України, головні тенденції та особливості їхнього функціонування на різних етапах розвитку; науково-педагогічний доробок теоретиків і практиків фахового становлення молоді в державах масового осідку українців-емігрантів; зміст, форми і методи опанування професії у закладах освіти українського зарубіжжя; позитивний досвід фахової підготовки молоді в українських освітніх інституціях діаспори задля використання у практичній діяльності закладів освіти сучасної України;

уміти: визначати основні закономірності та специфіку суспільно-педагогічного процесу в українській діаспорі у різні періоди її розвитку і місце у них української високої фахової освіти; визначати положення педагогічної теорії та практики представників високих українських шкіл в діаспорі, які сприяють розвитку педагогічного мислення, підвищенню педагогічної культури, зростанню педагогічної майстерності; критично переосмислювати та творчо реалізувати традиції українських вищих професійних закладів за рубежом у практиці самостійної педагогічної (психолого-педагогічної) діяльності та розбудови національної системи освіти й виховання.

Навчальна дисципліна: Філософія освіти

(90 год.) 2 рік /1 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – залік.

Викладач – професор Михайлишин Г.Й.

Мета курсу – формування творчо-гуманітарного, планетарно-космічного типу особистості можливе з використанням методологічного апарату та потенціальних можливостей «філософії освіти», як навчальної дисципліни. Вивчення найновіших досягнень різних галузей знань, залучення передових методів навчання та

виховання.

Завдання курсу: формування у кожного слухача планетарно-космічного світогляду, підготовка відповідальних, творчих, активних молодих людей, котрі з одного боку поважають багатоманітність культур, а з іншого - враховують у своїй діяльності стратегічні цілі філософії освіти, що полягають у прагненні згуртувати націю, цивілізацію задля досягнення вищих цілей; формувати у системі поглядів підростаючого покоління образ особистості та цивілізації, здатних організувати якісну взаємодію у масштабах Землі та Всесвіту, образ людини майбутнього.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен *знати*: поняття філософії освіти; характеристику еволюції систем вищої освіти та освітнього менеджменту світового освітнього простору; психолого-педагогічні особливості розвитку студента у юнацькому і дорослому віці; специфіку філософії освіти.

вміти: визначати функціональне поле філософії освіти, формулювати об'єкт, предмет, тематику філософсько-освітніх досліджень, формулювати мету, завдання, гіпотезу філософсько-освітніх досліджень, сучасні трактування теоретичних основ педагогічного процесу, дидактичні основи організації навчально-виховного процесу у вищій школі, основні дидактичні технології, психолого-педагогічні основи аналізу конфліктів в управлінській і педагогічній взаємодії та процедури їх розв'язання.

Навчальна дисципліна: Педагогічний контроль у системі вищої освіти

(90 год.) 1 рік / 2 семестр, ***тривалість*** – один семестр, ***форма контролю*** – екзамен.

Викладач – професор Савчук Б.П. І.В.

Мета: забезпечення загальнопедагогічної професійної підготовки майбутнього вчителя, а саме:

висвітлити актуальні питання сучасної педагогічної науки;

підготувати студентів до виконання обов'язків педагога, організатора навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу;

сформувати у студентів систему знань щодо завдань, принципів, форм, методів і прийомів навчально-виховної діяльності на основі встановлення їх найтіснішого зв'язку із закономірностями розвитку особистості вихованця;

розвивати професійну самосвідомість, педагогічне мислення майбутніх фахівців.

Завдання:

1. Розширити перелік професійно значущих умінь і навичок, необхідних викладачеві для організації навчального процесу з різним контингентом студентів, що включають використання методів і форм навчання, телекомунікаційних і комп'ютерних технологій.

2. Формувати вміння викладача налагоджувати міжособистісні стосунки зі

студентами, адже успішному педагогічному спілкуванню сприяють емпатійні процеси, тому що для більшості студентів співпереживання викладача і його зацікавленість в успіхах студентів дуже важливі.

3. Розширити знання викладача з питань вікової й педагогічної психології, навчити його глибоко аналізувати особистісну сутність студентів, установлювати їх індивідуальну своєрідність та адаптувати свою викладацьку методику до досвіду молодих людей, їх інтересів і мотивації.

4. Допомогти викладачеві усвідомити, наскільки організаційна структура того чи іншого курсу сприяє або перешкоджає засвоєнню матеріалу, навчити його застосовувати особистісно зорієнтований підхід до кожного студента, адже успішне професійно-комунікативне спілкування є одним із компонентів ефективного викладання.

5. Розвивати регулюючу функцію самосвідомості викладача, основним способом здійснення якої є педагогічна рефлексія, а за допомогою рефлексії самосвідомість регулює самоорганізацію, пристосування, корекцію, мобілізацію власної поведінки, вчинків, спілкування.

6. Допомогти викладачеві знайти внутрішнє задоволення від своєї роботи, зміцнити мотиваційно-стимулюючу базу його діяльності.

7. Підтримувати у викладача бажання спілкуватися з колегами, обговорюючи проблеми навчання студентів, вчитися у них, критично осмислювати свій і чужий педагогічний досвід.

8. Дати можливість викладачеві здійснювати зворотний зв'язок у процесі викладання, що може бути реалізований у вигляді аналізу рейтингової оцінки студентів, відеозапису занять або звітів про їх відвідування.

Навчальна дисципліна: Педагогічна конфліктологія у вищій школі / Професійно-педагогічна комунікація викладача

(90 год.) 1 рік / 2 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен.

Викладач – професор Савчук Б.П. І.В.

Навчальна дисципліна «Педагогічна конфліктологія у вищій школі» передбачає формування системи знань про особливості педагогічної взаємодії педагога, викладача з учнями, студентами; передумови виникнення конфліктів у педагогічних ситуаціях; суть педагогічного конфлікту, його ознаки, особливості, структуру; рівні педагогічного конфлікту, етапи його ескалації, типи; психолого-

педагогічні причини виникнення конфліктів у педагогічних ситуаціях ВНЗ; стратегії поведінки вчителя/викладача у конфліктній ситуації; способи прогнозування, розв'язання конфліктів; особливості спілкування у конфліктній ситуації; модель розв'язання конфлікту; суть, особливості, умови застосування переговорів, медіації, арбітражії. Вивчення дисципліни забезпечує формування практичних навичок щодо застосування конструктивних способів розв'язання конфліктів у різних педагогічних ситуаціях.

Навчальна дисципліна: Системний підхід у вищій освіті

(90 год.) 1 рік / 1 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – екзамен.

Викладач – доцент Салига Н.М.

Мета. Навчальна дисципліна є нормативною і носить методологічний характер. Вона орієнтована на формування у студентів чіткого уявлення про сутність та зміст системного підходу у вищій школі, надання студентам-магістрантам систематизованих знань з навчальної дисципліни «Системний підхід у вищій школі», формування в них комплексних компетентностей з кваліфікації «викладач вищого навчального закладу», розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуття магістрантами професійно-педагогічної ідентичності.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

- аналізувати співвідношення понять «системний підхід» та «системний аналіз»;
 - o визначати заходи, що можуть забезпечити досягнення визначених цілей, або покращити результати діяльності;
- визначати зовнішні та внутрішні чинники, що сприяють або не сприяють досягненню мети заходів;
- прогнозувати ступінь досягнення мети заходів (інновацій);
- в умовах спільної діяльності педагогічного колективу в залежності від виробничих завдань за відповідними методиками застосовувати адекватні методи комунікації;
 - використовувати системний підхід при аналізі комплексу «вища освіта-наука-виробництво»;
- здійснювати системний підхід у вивченні історії вищої школи України;
- здійснювати системний підхід до аналізу педагогічної діяльності;

- здійснювати порівняльний аналіз психолого-педагогічних концепцій, теорій, дослідницьких підходів до вивчення дійсності;
- схарактеризувати психологічні та педагогічні підходи до розуміння психологічних та педагогічних явищ;
- визначати основні поняття педагогічної науки в системі вищої освіти;
- розв'язувати практичні завдання, застосовувати теоретичні знання, власний досвід та навчальні матеріали при вирішенні конкретних кваліфікаційних завдань в сфері майбутньої діяльності;
- визначати об'єкти психологічної та педагогічної дійсності в сучасних умовах.

Зміст дисципліни: Етнопедагогічний контекст професійної підготовки магістрів. Система: сутність, типи та характеристики. Історія розвитку системних уявлень. Сутність та зміст системної методології. Освіта як система. Сучасна система вищої освіти. Педагогічний процес як система. Практичне застосування системного підходу у вищій школі.

Навчальна дисципліна: **Сучасні інформаційні технології у ВНЗ/Інформаційна та медіаосвіта**

(90 год.) 1 рік / 2 семестр, *тривалість* – один семестр, *форма контролю* – залік.

Викладач – доцент Дудка О.М.

Мета курсу – вивчення методів доставки, обміну, способів маніпуляції інформацією та якісно нових джерел, які забезпечують сучасні інформаційні технології. Сформувані у студентів систему знань, вмінь та навичок, необхідних для ефективного використання комп'ютерної техніки та засобів сучасних інформаційних технологій у своїй майбутній діяльності.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є оволодіння студентами основами інформаційних технологій і методикою їх використання в педагогічній діяльності; засвоєння способів педагогічної діяльності і уміння оцінити отримані педагогічні знання і уміння з проблем інформаційних технологій в їх співвідношенні з рівнем розвитку науки, технічного забезпечення; формування у студентів системи знань, вмінь та навичок, необхідних для ефективного використання комп'ютерної техніки та засобів сучасних інформаційних технологій у своїй майбутній діяльності; формування готовності працювати в умовах інформаційного суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: роль сучасних інформаційних технологій в навчальному процесі та наукових дослідженнях; питання щодо реалізації принципу відкритості освітньої системи, що базуються на використанні можливостей мережі Інтернет; інформаційні технології як інструмент управління; методичні основи реалізації інфотехнології автоматизованого навчання; методи та моделі інфотехнології прикладного застосування в комп'ютерних системах та в системах дистанційної освіти;

міжнародні стандарти щодо побудови комп'ютеризованих систем навчання.

вміти: орієнтуватися в інформаційному просторі; забезпечувати якість розробки інформаційних систем; створювати педагогічні програмні засоби; організувати процес дистанційного навчання та контролю отриманих знань.

7. ФАХОВЕ СПРЯМУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ФАХІВЦІВ ОКР «МАГІСТР» 8.1801021 «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Магістр спеціальності «Педагогіка вищої школи» отримує кваліфікацію 231 «Викладач університетів та вищих навчальних закладів» з узагальненим об'єктом діяльності – вищі навчальні заклади; установи післядипломної освіти педагогічних кадрів; науково-педагогічні

Магістр даної спеціальності повинен мати професійні знання, бути переконаним у їх соціальній доцільності й корисності, вміти застосовувати у своїй професійній діяльності. Система вмінь і навичок, система знань формується на основі всебічного вивчення нормативних навчальних дисциплін та дисциплін професійно-орієнтованих циклів; оволодіння методикою викладання фахових дисциплін; вироблення потреби у постійній самоосвіті і подальшому всебічному фаховому вдосконаленню. Сферою використання магістра педагогіки вищої школи є установи та заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України: спеціальні навчально-освітні та навчально-виховні заклади, вищі навчальні заклади різних рівнів акредитації та форм власності, науково-педагогічні установи, заклади підвищення кваліфікації та післядипломної освіти в галузі освіти. Магістр кваліфікації 231 «Викладач університетів та вищих навчальних закладів» підготовлений до роботи за певним видом педагогічної діяльності: викладач вищого навчального закладу, асистент. Професійні назви робіт, які здатен виконувати магістр кваліфікації 231 «Викладач університетів та вищих навчальних закладів» відповідно до Національного класифікатора видів економічної діяльності ДК 009:2010, а також з урахуванням вимог ринку праці видами професійної діяльності:

№ п/п	Назва та шифр професійної групи	Професійна назва роботи
1	231 Викладач вищого навчального закладу	3 <ul style="list-style-type: none"> • викладач вищого навчального закладу I-IV рівнів акредитації; • завідувач навчальною лабораторією; • молодший науковий співробітник; • керівник, заступник керівника, керівник підрозділу вищого навчального закладу I-II рівнів акредитації; • керівник, заступник керівника, керівник підрозділу закладу перепідготовки педагогічних кадрів; • керівник, заступник керівника, керівник підрозділу середнього загальноосвітнього навчально-виховного закладу всіх типів; • заступник керівника науково-дослідної установи.
•	231 Асистент	• асистент за умов наявності досвіду виробничої та науково-практичної діяльності не менше двох років і спрямування наукових досліджень та підготовки кадрів в структурному підрозділі вищих навчальних закладів.

Освітньо-професійна програма магістерської підготовки відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці магістра та складається з двох частин: освітньої і науково-дослідницької.

Освітня частина магістерської підготовки містить професійну та практичну, соціально-економічну підготовки, які орієнтовані на поглиблене розуміння професійних проблем. Науково-дослідницька частина магістерської підготовки передбачає підготовку та захист дипломної кваліфікаційної роботи.

Навчальний процес підготовки фахівців спеціальності, що акредитується, здійснюється з урахуванням дидактичних можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до самоосвіти, постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності, швидкої адаптації до змін у соціально-культурній сфері, систем управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

По закінченні навчання за програмою освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» особа, що навчається, має: – завершити навчальну програму обсягом 90 кредитів; – успішно скласти комплексний кваліфікаційний екзамен та захистити дипломну роботу на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Студенти, котрі успішно закінчили магістратуру, можуть продовжити навчання в аспірантурі.

Ключові результати навчання(компетенції):

Магістр повинен мати високий рівень професійної підготовки, яка передбачає широку освіту, переважно гуманітарну, що включає оволодіння необхідними знаннями у галузі філософії та правових основ освіти; забезпечує необхідний для фахівця рівень комунікації у сферах професійного та ситуативного спілкування іноземною мовою; формує інтелектуальну, творчу особистість, яка має свій оригінальний ораторський стиль, володіє мистецтвом переконуючого слова.

Цикл професійної та практичної підготовки передбачає ознайомлення студента з теоретичними та практичними основами педагогіки та психології вищої школи; особливостями організації навчально-виховного процесу в умовах впровадження ідей Болонського процесу; основами моделювання освітньої та професійної підготовки майбутнього фахівця, а також моделі особистості фахівця; розширюють знання з історії освітньо-виховних систем, практики вищої професійної освіти та технологій навчання; поглиблюють знання про можливості інформаційних технологій та інтернет-ресурсів у професійному саморозвитку; формують уміння та навички професійної діяльності в умовах вищого навчального закладу; спонукають до застосування їх у наукових дослідженнях і навчально-виховному процесі.

Відповідно до державних вимог щодо змісту й рівня **професійної** підготовки випускника магістратури, він повинен володіти **компетенціями**:

- вміти застосовувати набуті знання в практичній роботі;
- знати основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти, права й обов'язків суб'єктів навчального процесу (викладачів, керівників, студентів);
- розуміти концептуальні основи предмета, його місце в загальній системі знань і цінностей, і в навчальному плані навчального закладу;
- враховувати в педагогічній діяльності індивідуальні особливості студентів, включаючи вікові й психологічні;

- володіти методами науково-педагогічних досліджень, навичками проведення діагностичних вимірів у розвитку особистості;

- володіти знаннями курсу, достатніми для аналітичної оцінки, вибору й реалізації освітньої програми, що відповідає рівню підготовленості студентів, їхнім потребам, а також вимогам суспільства.

Студенти отримують необхідні для роботи:

Знання:

- сутності процесів навчання й виховання у вищій школі, їх психолого-педагогічних основ;

- шляхів вдосконалення майстерності викладача й способів самовдосконалення;

- дидактики навчальної дисципліни;

- нових технологій навчання;

- методів формування навичок самостійної роботи й розвитку творчих здібностей і логічного мислення особистості;

- наукових основ курсу, історії й методології відповідної науки.

Уміння:

- проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;

- планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії;

- забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами;

- викладати зміст матеріалу ясно та логічно, опираючись на знання й досвід студентів;

- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;

- аналізувати навчальну й навчально-методичну літературу та використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;

- організовувати навчальну діяльність студентів та учнів, керувати нею й оцінювати її результати;

- здійснювати науково-дослідну роботу, використовуючи сучасні методи наукового дослідження, оформляти результати досліджень відповідно до сучасних вимог;

- володіти сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації;

- здійснювати плідну науково-дослідну і науково-педагогічну діяльність.

8. ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Бесіда – діалогічний метод навчання, при якому педагог шляхом постановки системи запитань підводить тих, хто навчається, до розуміння нового матеріалу

чи перевіряє засвоєння ними вже вивченого

Виробнича практика – одна із форм організації навчального процесу у вищій школі, дидактичні цілі якої – формування професійних умінь і навичок; розширення, закріплення, узагальнення та систематизація знань шляхом їхнього застосування у реальній діяльності

Відмітка – умовне вираження кількісної оцінки знань, умінь і навичок тих, хто навчається, у цифрах та балах

Відмітка – кількісне відображення оцінки

Вправи – це багаторазове виконання розумових або практичних дій з метою опанування ними

Гра дидактична – метод імітації (наслідування, відображення), прийняття управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що надані або виробляються самими учасниками

Дидактика (від грец. *didaktikas* – повчальний) – найважливіша галузь педагогіки, яка вивчає теоретичні основи організації процесу навчання, його закономірності, принципи, методи

Дипломні (кваліфікаційні) проекти (роботи) виконуються на завершальному етапі навчання студентів у вищому навчальному закладі і передбачають: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних знань зі спеціальності та застосування їх для розв'язання конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань; розвиток навичок самостійної роботи й опанування методики дослідження та експерименту, пов'язаних із темою проекту (роботи). Керівниками дипломних робіт (проектів) призначаються професори й доценти (викладачі) вищого навчального закладу, висококваліфіковані спеціалісти виробництва

Екзамен – форма навчання, що має на меті систематизацію, виявлення та контроль знань тих, хто навчається

Екскурсія навчальна – форма організації навчання в умовах виробництва, музею, виставки, природного ландшафту з метою спостереження та вивчення тими, хто навчається, різних об'єктів та явищ дійсності. Передбачає особливу організацію взаємодії педагога та учнів

ECTS – європейська система перезарахування залікових кредитів, яка передбачає введення системи обліку навчального навантаження, зрозумілої для всіх європейських країн. Кредити ECTS відображають загальне навантаження студента при вивченні певного курсу або його частини (блоку), а також яку частину загального річного навчального навантаження займає певний курс (або блок курсу) у навчальному закладі, що визначає кредити

Зміст вищої освіти – система знань, умінь і навичок, професійних світоглядних і громадянських якостей, що має бути сформована в процесі навчання з урахуванням перспектив розвитку суспільства, науки, техніки, технологій, культури та мистецтва

Індивідуально-консультативна робота – це форма організації навчальної

роботи, яка здійснюється шляхом створення необхідних умов для виявлення і розвитку індивідуальних особливостей учнів на основі особистісно-діяльнісного підходу. Індивідуально-консультативна робота проводиться з метою посилення мотивації тих, хто навчається, до пізнавальної діяльності і спрямування її в необхідному руслі

Інноваційна педагогічна технологія – цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів

Інноваційне навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі початкова діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості

Інтерактивні навчальні технології – ігрові технології навчання і розвитку, що побудовані на цілеспрямованій спеціально організованій груповій та міжгруповій діяльності, «зворотному зв'язку» між всіма учасниками для досягання взаєморозуміння й корекції навчального і розвивального процесу, індивідуального стилю спілкування на основі рефлексивного аналізу

Колектив – група людей, які об'єднані суспільно значущими цілями, спільними ціннісними орієнтаціями, сумісною діяльністю, спілкуванням, взаємною відповідальністю

Компетентність людини – спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання. Вони дозволяють людині визначати, тобто ідентифікувати і розв'язувати, незалежно від контексту (від ситуації), проблеми, характерні для певної сфери діяльності

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студента – складова частина навчального процесу у вищій школі, що передбачає перевірку, оцінку (вимірювання знань, умінь, навичок, облік (фіксацію) результатів оцінювання у вигляді балів).

Функції контролю

1. *Контролююча* – полягає у отриманні викладачем інформації про хід пізнавальної діяльності студентів, про те, як іде засвоєння для визначення можливостей подальшого просування в оволодінні змістом освіти. Перевірка є одночасно засобом виявлення ефективності методів і прийомів навчання, що застосовуються самим викладачем.

2. *Навчальна* – сприяє більш глибокому засвоєнню програмового матеріалу, тобто в процесі слухання відповідей товаришів, доповнень викладача здійснюється систематизація знань, їх закріплення.

3. *Діагностично-керуюча* – забезпечує виявлення причин труднощів, які виникають у студента у навчанні, прогалини у знаннях і вміннях, визначення конкретних шляхів усунення недоліків.

4. *Стимулюючо-мотиваційна* – оцінювання навчальних досягнень повинно

стимулювати бажання студентів поліпшувати свої результати, самореалізовуватися в навчанні.

5. Розвивальна – вимагає спрямування оцінювання на формування самостійного творчого мислення студентів, умінь робити висновки, узагальнювати, застосовувати знання у змінених або нових ситуаціях, визначати головне.

6. Виховна – привчає студентів до систематичної роботи, сприяє формуванню дисциплінованості, активності, самостійності, допомагає розібратись у собі.

Курсові проекти (роботи) – виконуються з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних під час навчання та їхнього застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика курсових проектів (робіт) має тісно пов'язуватися з потребами конкретного фаху. Захист курсового проекту (роботи) проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри (предметної або циклової комісії) за участю керівника курсового проекту (роботи)

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель організації навчального процесу, що ґрунтується на поєднанні модульної організації навчального процесу та використання кредитів ECTS для обліку навчального навантаження студентів

Конференція навчальна – організаційна форма навчання, спрямована на розширення, закріплення і вдосконалення знань, формування досвіду творчої діяльності. Проводиться, як правило, з декількома навчальними групами. Головне у конференції – вільне, щире обговорення проблемних питань.

Лабораторне заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому учні (студенти) під керівництвом педагога проводять експерименти чи досліди в навчальних лабораторіях з використанням відповідного обладнання, комп'ютерної техніки.

Лабораторний метод ґрунтується на самостійному проведенні тими, хто навчається, експериментів, дослідів із застосуванням приладів, інструментів, тобто із використанням спеціального обладнання.

Лекція (від лат. lectio – читання) – спосіб викладу (логічно стрункого, систематизованого, послідовного та ін.) об'ємного теоретичного матеріалу для забезпечення свідомого сприймання й засвоєння наукової інформації студентами.

До лекції у вищій школі ставиться ряд загальних дидактичних вимог.

По-перше, зміст лекції має відповідати робочій навчальній програмі, відображати найновітніші досягнення науки, висвітлювати перспективи подальшого розвитку наукових пошуків. По-друге, у лекції мають реалізовуватись вимоги загально дидактичних принципів навчання: науковості, систематичності і послідовності, свідомості, активності й самостійності, наочності, зв'язку змісту навчального матеріалу з професійною діяльністю, доступності, емоційності. По-третє, має бути забезпечена логічно доцільна структура лекції відповідно до змісту навчального матеріалу. По-четверте, лекція має сприяти активізації

мисленнєвої діяльності студентів з метою їх інтелектуального розвитку. По-п'яте, у лекції доцільно виокремлювати певні компоненти змісту для самостійного опрацювання студентами з належним методичним забезпеченням.

Лекція містить у собі можливості здійснення освітньої, розвивальної, виховної, організуючої функцій.

Освітня функція – забезпечує можливості для оволодіння змістом навчального матеріалу на рівні історичного досвіду і ознайомлення з новими досягненнями науки, усвідомлення перспективи подальшого розвитку наукових пошуків у відповідних галузях, а також розкриття можливостей використання конкретних знань у професійній діяльності. Розвивальна функція – зумовлена необхідністю забезпечення оптимальних умов для інтелектуального розвитку особистості шляхом включення її в активну розумову діяльність. Виховна функція лекції дає змогу формувати у майбутніх фахівців певні морально-духовні якості безпосередньо через зміст навчального матеріалу і організацією їх на конкретну пізнавальну діяльність. Організуюча функція лекції особливо важлива з погляду мобілізації студентів на навчальну діяльність. Це той стрижень навколо якого групуються всі інші види навчальної діяльності..

Лекція навчальна – це логічно завершений, науково-обґрунтований і систематизований виклад певного наукового питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонструванням дослідів.

Метод демонстрацій – ознайомлення учнів (студентів) із явищами, процесами, об'єктами в їхньому природному вигляді

Метод ілюстрацій передбачає показ предметів, процесів та явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, малюнків, схем, репродукцій, плоских моделей тощо.

Метод конкретних ситуацій (кейс-метод) – це такий метод навчання, за якого студентам пропонується проаналізувати реальну життєву ситуацію. Опис цієї ситуації одночасно відображає не тільки якусь практичну проблему, але й актуалізує певний комплекс знань, які необхідно засвоїти під час вирішення проблеми. При цьому сама проблема не має однозначного вирішення, являє собою особливий, розгалужений і неоднозначний оптимум.

Метод навчання – спосіб упорядкованої взаємодії вчителів та учнів, за допомогою якого вирішуються проблеми освіти, виховання і розвитку у процесі навчання

Метод презентацій використовується для представлення досягнень або викладення матеріалу, що вимагає унаочнення у максимальному обсязі.

Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності – це сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на учнів, що (порівняно з традиційними методами навчання) першою чергою спрямовані на розвиток у них творчого самостійного мислення, активізацію пізнавальної діяльності, формування творчих навичок та вмій нестандартного розв'язання певних професійних проблем і вдосконалення навичок професійного спілкування.

Методи навчання – способи спільної діяльності педагога та учнів, спрямовані на досягнення ними освітніх цілей.

Метод навчання – це упорядкована за певними принципами система цілеспрямованих послідовних дій суб'єктів навчання над свідомо визначеним предметом діяльності із застосуванням відповідних засобів, внаслідок чого отримують очікувані результати навчання.

Модуль – логічно завершена частина навчального матеріалу, яка обов'язково супроджується контролем рівня знань й сформованості умінь та навичок студентів.

Модульно-рейтингова система контролю навчальної успішності студентів (Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана) – системне і систематичне оцінювання дій та результатів дій студентів над завданнями до кожної теми навчальної дисципліни упродовж всього навчального року (поточний контроль) та оцінювання рівня засвоєння основних положень дисципліни на іспиті (підсумковий контроль).

«Мозковий штурм» – це ефективний метод колективного обговорення, пошук рішення, який здійснюється шляхом вільного обговорення думки всіх учасників.

Навчальна дискусія – це метод, за допомогою якого здійснюється групове обговорення проблеми для встановлення істини шляхом зіставлення різних думок.

Навчальні задачі – це чітко сформульовані проблеми й умови їх розв'язання, в яких розмежовується відоме і невідоме. Тобто те, що слід віднайти шляхом здійснення певної послідовності дій.

Навчальний модуль у практиці організації навчання за умов України розглядається як: а) змістова одиниця вимірювання навчальної інформації; б) відносно цілісний комплекс навчальних елементів, що складаються з окремих чи інтегрованих дисциплін, або їх розділів, сукупності тем чи окремих питань

Навчання у вищій школі – спеціально організована взаємодія суб'єктів пізнавальної діяльності, яка моделюється (визначається її цілі завдання, зміст, структура, методи, форми, мотиви навчальної діяльності студентів, функції навчання) для активного опанування студентами основами соціального досліду, накопиченого людством у різних галузях науки з метою розвитку інтелектуальної, чуттєво-волевої сфер їхньої життєдіяльності, виховання потреби в самоосвіті, самовихованні.

Освіта – певна сукупність систематизованих знань, умінь і навичок, поглядів і переконань, певної практичної підготовки, що досягаються в навчально-виховному процесі.

Освітній проект – це форма організації занять, що передбачає комплексний характер діяльності всіх його учасників, отримання освітньої продукції за певний проміжок часу – від одного заняття до декількох місяців.

Оцінка у навчанні відбиває результати контролю і є інтерпретацією і формалізацією результатів оцінювання.

Оцінювання навчальної діяльності – це встановлення рівня відповідності реальних результатів навчання еталонним.

Педагогічна діяльність – вид професійної діяльності, змістом якої є навчання, виховання, освіта, розвиток тих, хто навчається. Однією з найважливіших характеристик педагогічної діяльності є її спільний характер: вона обов'язково припускає педагога і того, кого він вчить, виховує, розвиває. Ця діяльність не може бути діяльністю лише «для себе». Її сутність – у переході діяльності «для себе» у діяльність «для іншого», «для інших». У цій діяльності поєднуються самореалізація педагога та його цілеспрямована участь в зміні того, хто навчається (рівня його навченості, вихованості, розвитку, освіченості)».

Педагогічна технологія – систематичне і послідовне втілення на практиці попередньо спроектованого навчально-виховного процесу. Це проект певної педагогічної системи, реалізований на практиці.

Педагогічна технологія – це строго наукове проектування і точне відтворення педагогічних дій, що гарантують успіх.

Поняття «педагогічна технологія» ширше, ніж поняття «технологія навчання» і «технологія виховання».

Пояснення – монологічна форма викладу змісту навчального матеріалу, словесне тлумачення закономірностей, істотних зв'язків об'єкта, що вивчається, окремих понять, явищ.

Практичне заняття (від лат. *practicos* – діяльний) – форма навчального заняття, в ході якої викладач організовує розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідно сформульованих завдань.

Практичне заняття – це організаційна форма навчального заняття, що формує практичні вміння і навички шляхом виконання практичних завдань.

Проблемна лекція – лекція у процесі якої включення мислення студентів здійснюється викладачем за допомогою створення проблемних ситуацій.

Для створення проблемної ситуації використовуються наступні прийоми: пряма постановка проблеми; проблемне завдання; повідомлення інформації, яка містить суперечність; повідомлення протилежних думок з будь-якого питання; звернення уваги на те чи інше життєве явище, яке потрібно пояснити; повідомлення фактів, які викликають непорозуміння; співставлення життєвих знань з науковими; постановка питання на яке повинен відповісти студент, прослухавши частину лекції і зробити висновки.

Проблемна ситуація у навчанні – це пізнавальна трудність, для подолання якої студенти мають здобути нові знання або докласти інтелектуальних зусиль. Проблемна ситуація, що усвідомлюється та приймається студентами до розв'язання, перетворюється у проблему. Проблема у якій зазначено параметри та умови розв'язання переходить у проблемну задачу чи проблемне завдання.

Проблемне навчання – такий спосіб його організації, під час якого той хто

навчається отримує нові знання в результаті активної самостійної або частково самостійної (за участю викладача) мисленнєвої діяльності і який передбачає використання специфічних методичних прийомів (створення проблемних ситуацій, постановку навчальних проблем в умовах проблемної ситуації, керівництво пізнавальною діяльністю тих хто вчиться у процесі вирішення проблем).

Проблемне навчання – це така організація процесу навчання, сутність якої полягає в утворенні в навчальному процесі проблемних ситуацій, вирішенні та вирішені студентами проблем.

Проблемний виклад навчального матеріалу – діяльність лектора, спрямована на створення проблемних ситуацій, постановку навчальних проблем і керівництво самостійною пізнавальною діяльністю тих хто навчається у процесі формулювання або вирішення проблем (або в обох цих компонентах).

Проблемні питання – питання, відповіді на які не містяться ні в попередніх знаннях учнів, ні в наявній інформації, що пред'являється, і які викликають у них інтелектуальні ускладнення

Проектування педагогічного процесу – цілеспрямоване творче попереднє визначення і конструювання програми спільної діяльності суб'єктів та її подальшої реалізації, яка спрямована на забезпечення особистісно-розвивального підходу

Рейтинг навчальний – «накопичена оцінка» або оцінка, що враховує «передісторію», тобто результат роботи учня упродовж певного часу, наприклад семестру

Робота з книгою – метод, який полягає у роботі учнів з книгою самостійно або під керівництвом вчителя

Розповідь – монологічне, послідовне викладення матеріалу в описовій чи розповідній формі

Самостійна робота студента – це специфічний вид діяльності учіння, головною метою якого є формування самостійності суб'єкта, що навчається, а формування його вмінь, знань і навичок здійснюється опосередковано через зміст і методи всіх видів навчальних занять

Самостійна робота студента – це навчальна діяльність студента, яка планується, виконується за завданням, під методичним керівництвом і контролем викладача, але без його прямої участі.

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та організовує дискусію стосовно попередньо визначених тем, до яких слухачі готують тези виступів на основі індивідуально виконаних занять.

Семінарське заняття – (від лат. *seminarium* – «розсадник») – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію із завчасно визначених тем до яких студенти готують тези відповідей або індивідуально виконані

реферати – доповіді..

Різновиди семінарських занять:

- Семінар запитань і відповідей.
- Семінар – розгорнута бесіда: передбачає попередню підготовку студентів з визначених завдань.
- Семінар – колективне читання: студенти зачитують тексти, коментуючи їх зміст з позицій розвитку сучасної науки.
- Семінар, що передбачає усні відповіді студентів з наступним їх обговоренням.
- Семінар-дискусія: студенти маючи програму завчасно готуються до дискусії та розгортають її безпосередньо на занятті.
- Семінар, що передбачає обговорення й оцінювання письмових рефератів студентів.
- Семінар-конференція: студенти завчасно готують доповіді виступають з ними, відповідають на запитання своїх колег.
- Семінар – теоретична конференція: проводиться зі студентами кількох груп курсу на основі вивчення об'ємного розділу чи цілої дисципліни.
- Семінар – вирішення проблемних завдань: проводиться на основі створення проблемних ситуацій, виділенням проблемних завдань і праці над їх розв'язанням.
- Семінар – прес-конференція: кілька студентів готують повідомлення з вузлових питань, а всі учасники включаються в їх обговорення.
- Семінар – «мозковий штурм»: студенти завчасно ознайомлюються з важливими проблемними завданнями, які потребують вирішення, під час семінару вносять конкретні пропозиції, що до розв'язання проблеми.

Тест дидактичний (педагогічний) – підготовлений згідно із певними вимогами комплекс стандартизованих завдань, що дають змогу виявити в учасників тестування компетенції, які піддаються певному оцінюванню за задалегідь встановленими критеріями.

Тестові завдання – певні типи дій тих, хто навчається, які мають бути прийняті за свідчення досягнення результату.

Технологія навчання – законотворивідповідна педагогічна діяльність, яка реалізує науково обґрунтований проект дидактичного процесу і якій притаманний більш високий ступінь ефективності, надійності та гарантованості результату, ніж традиційним способам навчання

Тренінг – багатофункціональний метод передбачених змін психологічних феноменів людини, групи та організації з метою гармонізації професійного й особистісного буття людини.

Тренінг – навчання технологіям дії на основі певної концепції реальності в інтерактивній формі

Форма навчання – це зовнішня сторона організації навчального процесу, що відображає спосіб організації діяльності учнів та вчителів, який здійснюється в

певному порядку і режимі, та залежить від кількості учнів, характеру взаємодії суб'єктів навчального процесу, рівня самостійності, специфіки педагогічної діяльності.

Форма організації навчання – це конструкція певної ланки процесу навчання, певний вид заняття (урок, лекція, семінар, екскурсія, факультативне заняття, екзамен тощо).

Форма організації навчання – це будь-який вид заняття – урок, предметний гурток, факультатив тощо, які відрізняються складом учнів, місцем і часом проведення заняття, характером діяльності учнів і вчителя.